

Ministerstwo
Energii

Obowiązki jednostek sektora publicznego wynikające z ustawy o efektywności energetycznej

Aneta Ciszewska
Departament Energetyki

ZIELONE ZAMÓWIENIA PUBLICZNE – X Konferencja UZP 2016

Warszawa, 6 grudnia 2016 r.

Efektywność energetyczna w polityce RP

Ministerstwo
Energii

- ❑ Polityka Energetyczna Polski do 2030 r. – efektywność energetyczna jako jeden z sześciu priorytetów rozwoju polskiego sektora energetycznego. Główne cele:
 - Dążenie do utrzymania zeroenergetycznego wzrostu gospodarczego, tj. rozwoju gospodarki następującego bez wzrostu zapotrzebowania na energię pierwotną.
 - Konsekwentne zmniejszanie energochłonności polskiej gospodarki do poziomu UE-15.
- ❑ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej
- ❑ KPDEE 2007, 2011 i 2014 – środki poprawy efektywności energetycznej
- ❑ Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej.

Ustawa o efektywności energetycznej

Ministerstwo
Energii

Ustawa uchwalona przez Sejm 15 kwietnia 2011 r.

- przepisy weszły w życie 11 sierpnia 2011 r.
- uchylona z dniem 1 października 2016 r.

Ustanawia:

- krajowy cel w zakresie oszczędnego gospodarowania energią (9 % w 2016 r., co oznacza uzyskanie 4,59 Mtoe oszczędności energii równorzędne z 53 452 GWh)
- zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej
- **Nakłada obowiązek przygotowania raportu z realizacji przez ministrów oraz wojewodów KPDEE.**
- Wprowadza od 1 stycznia 2013 roku mechanizm wsparcia **w postaci systemu białych certyfikatów** gwarantujący korzyści finansowe dla przedsiębiorstw służących poprawie efektywności energetycznej

Podmioty objęte regulacją:

- Odbiorcy końcowi tj. osoby fizyczne lub prawne zakupujące energię na własny użytek
- Przedsiębiorstwa będące dostawcami środków poprawy efektywności energetycznej
- Przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego odbiorcom końcowym przyłączonym do sieci na terytorium RP.

Białe Certyfikaty (1) – jak było

Ministerstwo
Energii

Świadectwa efektywności energetycznej wydawane za inwestycje nakierowane na:

- 1) zwiększenie oszczędności energii przez **odbiorców końcowych**;
- 2) zwiększenie oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych;
- 3) zmniejszenie strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyle lub dystrybucji.

Przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej:

- izolacja instalacji przemysłowych,
- **przebudowa lub remont budynku,**
- **modernizacja lub wymiana: urządzeń przeznaczonych do użytku domowego, oświetlenia,** urządzeń potrzeb własnych,
- modernizacja lub wymiana urządzeń i instalacji wykorzystywanych w procesach przemysłowych,
- **modernizacja lokalnych sieci ciepłowniczych i źródeł ciepła,**
- odzysk energii w procesach przemysłowych,
- ograniczenie strat sieciowych, strat w transformatorach oraz przepływów mocy biernej,
- stosowanie do ogrzewania lub chłodzenia obiektów energii wytwarzanej we własnych lub przyłączonych do sieci odnawialnych źródłach energii, ciepła użytkowego w kogeneracji lub ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych.

Białe Certyfikaty (2) – jak było

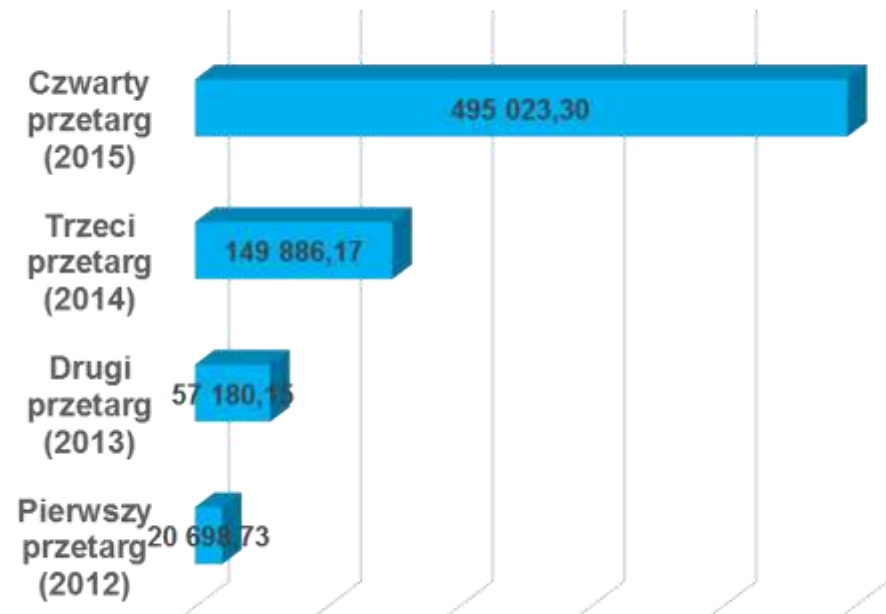

- ❑ przetarg przeprowadzany przez Prezesa URE (wartość świadectw przewidzianych do wydania w przetargu została określona w ogłoszeniu (w BIP na stronie URE)
- ❑ w przetargu może uczestniczyć podmiot u którego realizowane jest przedsięwzięcie energooszczędne lub podmiot przez niego upoważniony (np. firma ESCO)
- ❑ wymagane jest przedłożenie Prezesowi URE wypełnionej **deklaracji przetargowej wraz z audytem efektywności energetycznej** sporządzonym dla przedsięwzięcia zgłoszonego do przetargu

Udział jednostek sektora publicznego – zgłoszone przykłady

- 2 szpitale: uniwersytecki i powiatowy
- Wojewódzka Biblioteka Publiczna - remont instalacji oświetlenia Wymiana oświetlenia drogowego (Częstochowa)
- Wymiana opraw oświetleniowych – 2 gminy
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych – 7 gmin

Ilość białych certyfikatów (toe)

Białe Certyfikaty (3) – jak będzie

Podmioty zobowiązane (przedsiębiorstwa sprzedające energię elektryczną, ciepło lub paliwa gazowe odbiorcom końcowym):

- mają zrealizować przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej u odbiorcy końcowego, lub
 - uzyskać/zakupić białe certyfikaty, które przedstawią do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki.
- ❑ Obowiązek można rozliczyć opłatą zastępczą, jednak sposób ten zostaje stopniowo wyeliminowany (tylko 30% obowiązku w 2016 r., 20% w 2017 r., 10% w 2018).
 - ❑ Opłaty zastępcze uiszczane są na rachunek NFOŚiGW – środki przeznaczone na realizację przedsięwzięć u odbiorców końcowych – sprawozdanie do 31 lipca każdego roku za poprzedni rok kalendarzowy.
 - ❑ Zniesiono przetarg aby uzyskać białe certyfikaty należy złożyć do Prezesa URE wniosek o świadectwo efektywności energetycznej wraz z audytem efektywności energetycznej – decyzja Prezesa URE w ciągu 45 dni.
 - ❑ Projekty mające na celu poprawę efektywności energetycznej nie są przypisane do kategorii.
 - ❑ Dodano nowe rodzaje projektów, które mogą ubiegać się o biały certyfikat (w tym modernizacji lub wymiany sprzętu i urządzeń wykorzystywanych w procesach energetycznych, telekomunikacji lub informatyki).
 - ❑ Nowe, planowane przedsięwzięcia – energia finalna.

Krajowy Plan Działań na rzecz efektywności energetycznej

Ministerstwo
Energii

- ❑ **Pierwszy KPDEE** przyjęty w lipcu 2007 r.
- ❑ **Drugi KPDEE** przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 17 kwietnia 2012 r.
 - określa krajowy cel w zakresie oszczędności energii na 2016 rok:
 - krajowy cel indykatorywny w zakresie oszczędności energii w wysokości **53,5 TWh** (4,59 Mtoe), co stanowi 9% średniego krajowego zużycia energii finalnej z lat 2001-2005,
 - zawiera opis środków poprawy efektywności energetycznej ukierunkowanych na poszczególne sektory, jak: budynki, instytucje publiczne/usługi, przemysł, transport oraz środki horyzontalne (kampanie i system białych certyfikatów).
- ❑ **Krajowy Plan Działań dotyczący efektywności energetycznej dla Polski 2014 (trzeci)** - przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 20 października 2014 r.

	Cel w zakresie oszczędności energii finalnej		Oszczędności energii planowane do końca 2016 r.	
2016	4,59 Mtoe	9 %	7,09 Mtoe	13,9 %

	Cel w zakresie efektywności energetycznej	Bezwzględne zużycie energii w 2020 roku	
	Ograniczenie zużycia energii pierwotnej w latach 2010- 2020	Zużycie energii finalnej	Zużycie energii pierwotnej
2020	13,6 Mtoe	70,4 Mtoe	96,4 Mtoe

Raport na temat działań jednostek sektora publicznego

Ministerstwo
Energii

Raport przygotowany po raz pierwszy w 2012 r. - zawiera dane i informacje za rok 2011 r. Drugi raport przygotowany w 2015 r. – obejmuje dane za rok 2012 i 2013 r.

Raport zawiera:

- Informacje na temat krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią,
- Działań ministrów i wojewodów związanych z realizacją KPDEE
- Innych działań i środki poprawy stosowane przez sektor publiczny (art. 10 ustawy o ee)

Działania podejmowane przez resorty i UW:

- **inwestycyjne drobne** tj. wymiana lub zakup urządzeń AGD, RTV, IT o lepszych parametrach charakterystyki energetycznej oraz wymiany źródeł światła;
- **inwestycyjne** tj. docieplanie budynków, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, wymiana grzejników, modernizacja i regulacja instalacji c.o. wymiana starego źródła światła na nowe ekologiczne np. kocioł gazowy, budowa i montaż instalacji oze, (kolektory, pompy ciepła), modernizacja oświetlenia.

Działania nieinwestycyjne podejmowane:

- **o charakterze prawnym** (np. zarządzenie o wyłączeniu sprzętu, bez pozostawiania go w trybie czuwania),
- **o charakterze szkoleniowym** (np. przeprowadzanie wewnętrznych szkoleń pracowników z zakresu racjonalnego wykorzystania energii oraz dotyczących zielonych zamówień publicznych).

1. nadal niewystarczająca świadomość dotycząca realizacji krajowego celu w zakresie oszczędnego gospodarowania energią > **wskazane jest prowadzenie dalszych działań informacyjno-edukacyjnych w obszarze efektywności energetycznej,**
2. problemem jest pozyskanie środków finansowych na realizację działań czy dokonywanie zakupów > **wskazane jest dalsze upowszechnienie oraz rozpropagowanie informacji o dostępnych środkach na wsparcie działań energooszczędnych.**
3. jednostki wskazywały, że nie są właścicielami budynku ich siedziby, co uniemożliwia podejmowanie działań inwestycyjnych związanych z modernizacją budynku,
4. występują trudności w oszacowaniu wartości oszczędności energii końcowej, pierwotnej, co **wynika z braku wiedzy oraz sprzętu do monitorowania zużycia energii,**
5. mając na uwadze, że jednostki sektora publicznego powinny stanowić przykład w sferze działalności publicznej, a w szczególności w zakresie inwestycji, które mają bezpośredni wpływ na zużycie energii > **niezbędne są dalsze działania w zakresie poszerzania świadomości w pełnieniu wzorcowej roli jednostek sektora publicznego.**

Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej

Ministerstwo
Energii

Ustawa określa:

zasady opracowywania krajowego planu działań dotyczącego efektywności energetycznej uwzględniającego w szczególności cel w zakresie oszczędności energii;

zadania jednostek sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej;

zasady realizacji obowiązku uzyskania oszczędności energii (system białych certyfikatów);

zasady przeprowadzania audytu energetycznego przedsiębiorstwa.

Ustawa zapewnia pełne wdrożenie przepisów dyrektywy 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej.

Przepisy ustawy weszły w życie **z dniem 1 października 2016 r.**

Jednostki sektora publicznego mają stosować co najmniej jeden ze środków poprawy efektywności energetycznej, do których zaliczono (art. 6):

- realizację i finansowanie przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej;
- nabycie nowego urządzenia, instalacji lub pojazdu, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
- wymianę lub modernizację eksploatowanego urządzenia, instalacji lub pojazdu na urządzenie, instalację lub pojazd, charakteryzujących się niskim zużyciem energii oraz niskimi kosztami eksploatacji;
- realizację przedsięwzięcia termomodernizacyjnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. z 2014 r. poz. 712);
- wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego (EMAS), potwierdzone uzyskaniem wpisu do rejestru EMAS.

Jednostka informuje o stosowanych środkach na swojej stronie internetowej lub w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Jednostka może zrealizować i sfinansować na podstawie **umowy o poprawę efektywności energetycznej** przedsięwzięcie służące poprawie efektywności energetycznej.

Umowa o poprawę efektywności energetycznej określa w szczególności:

- 1) możliwe do uzyskania oszczędności energii w wyniku realizacji przedsięwzięcia z zastosowaniem środka poprawy efektywności energetycznej;
- 2) sposób ustalania wynagrodzenia, którego wysokość jest uzależniona od oszczędności energii uzyskanej w wyniku realizacji przedsięwzięć.

Organy władzy publicznej (art. 8):

- 1) nabywają efektywne energetycznie produkty lub
- 2) zlecają usługi, których wykonanie związane jest ze zużyciem energii,
- 3) nabywają lub wynajmują efektywne energetycznie budynki lub ich części, które spełniają co najmniej wymagania minimalne w zakresie oszczędności energii i izolacyjności cieplnej określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2016 r. poz. 290), lub
- 4) w użytkowanych budynkach należących do Skarbu Państwa poddawanych przebudowie zapewniają wypełnienie zaleceń, o których mowa w art. 10 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz. U. poz. 1200 oraz z 2015 r. poz. 151), lub
- 5) realizują inne środki poprawy efektywności energetycznej w zakresie charakterystyki energetycznej budynków.

Cel: wykazanie oszczędności energii pierwotnej do dnia 31 grudnia 2020 r. nie mniej niż 2730 ton oleju ekwiwalentnego. (pkt. 3-5)

Sprawozdawczość: do dnia 31 stycznia każdego roku, przekazują ministrowi właściwemu do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa sprawozdania z podjętych działań, w roku poprzednim, dotyczących budynków należących do Skarbu Państwa i użytkowanych przez te organy.

Nabywane przez organy władzy publicznej produkty lub usługi, muszą spełniać:

Ministerstwo
Energii

- 1) **kryterium zaliczania do najwyższej klasy efektywności energetycznej** – w przypadku produktów wykorzystujących energię, określonych w aktach delegowanych w rozumieniu ustawy z dnia 14 września 2012 r. o informowaniu o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię oraz o kontroli realizacji programu znakowania urzędzeń biurowych.
- 2) **wymagania w zakresie poziomów referencyjnych efektywności energetycznej** określonych w aktach delegowanych, o których mowa w pkt 1 – w przypadku gdy produkt nie jest objęty wymaganiami określonymi w pkt 1 i wchodzi w zakres rozporządzeń Komisji UE w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią,
- 3) **wymogi efektywności energetycznej co najmniej odpowiadające wymaganiom wymienionym w umowie między rządem Stanów Zjednoczonych Ameryki a Unią Europejską w sprawie koordynacji programów znakowania efektywności energetycznej urzędzeń biurowych** – w przypadku urzędzeń biurowych wymienionych w tej umowie,
- 4) **kryterium posiadania najwyższej klasy efektywności paliwowej** określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1222/2009 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie etykietowania opon pod kątem efektywności paliwowej i innych zasadniczych parametrów – w przypadku opon
– jeżeli zostanie zachowana zgodność z kryteriami opłacalności i technicznej przydatności oraz będzie to ekonomicznie uzasadnione.

Kampania informacyjna „Czas na oszczędzanie energii”

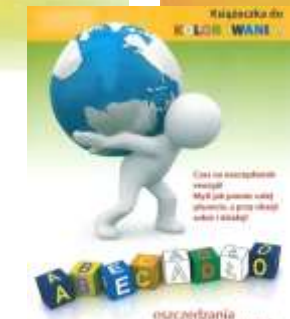
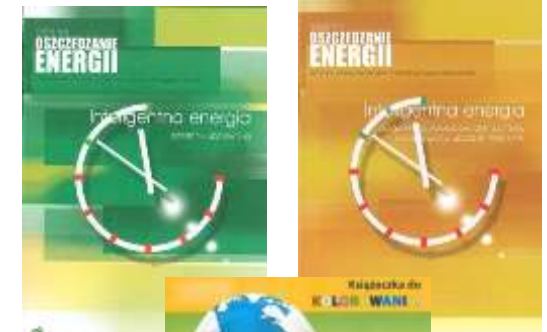

Ministerstwo
Energii

Główne działania:

- ❑ opracowanie, wydanie i dystrybucję 3 broszur:
 - „Inteligentna energia - Poradnik użytkownika”.
 - „Inteligentna energia - poradnik dla wytwórców, dystrybutorów i sprzedawców urządzeń AGD i RTV.
 - „Abecadło” dla dzieci i rodziców promująca zagadnienia związane z racjonalnym użytkowaniem energii.
- ❑ Publikacje elektroniczne:
 - **Podręcznik skierowany do jednostek sektora publicznego (umowa o poprawę ef.en)**
 - Podręcznik „System białych certyfikatów w Polsce”

Publikacje są dostępne na stronie
<http://www.me.gov.pl/node/10722>

Program POIS 2014-2020:

- środki UE w wysokości 5,6 mld zł.
- I oś priorytetowa przedsięwzięcia z zakresu zmniejszenia zużycia energii i ograniczenia emisyjności gospodarki, promowania efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii, efektywnej dystrybucji ciepła i chłodu.

Konkursy na stronie <http://poiis.nfosigw.gov.pl/>

Środki krajowe:

- kwota 2,5 mld zł corocznie
- programy priorytetowe: poprawa jakości powietrza w tym energetyczne wykorzystanie zasobów geotermalnych, wsparcie przedsięwzięć w zakresie niskoemisyjnej i zasobooszczędnej gospodarki (E-KUMULATOR, efektywne systemy ciepłownicze, GAZELA-BIS –niskoemisyjny transport publiczny, REGION), wsparcie dla innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce (Sokół – wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych).
Ogłoszenia o naborach <http://nfosigw.gov.pl/>

Projekt „Doradztwo energetyczne”

- ❑ Projekt „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”
- ❑ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we współpracy z 14 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Urzędem Marszałkowskim w Lublinie.
- ❑ finansowany z POIiŚ na lata 2014-2020 w ramach I Osi Priorytetowej „Zmniejszenie emisyjności gospodarki” – środki w wysokości 129 mln zł.
- ❑ celem jest wsparcie projektów przyczyniających się do realizacji pakietu klimatyczno-energetycznego UE 20/20/20
- ❑ Zespół Doradców Energetycznych (71 os.) podejmuje działania w zakresie:
 - wsparcia gmin w przygotowaniu, weryfikacji i wdrażaniu planów gospodarki niskoemisyjnej (PGN) lub planów działań na rzecz zrównoważonej energii (SEAP),
 - wsparcia w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii (OZE),
 - organizacji szkoleń oraz spotkań informacyjno - edukacyjnych.
- ❑ **Bezpłatne usługi doradcze kierowane są do:** jednostek samorządu terytorialnego, sektora mieszkaniowego: spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, państwowych jednostek budżetowych (np.: urzędy statystyczne, sądy, szkoły), przedsiębiorstw, osób fizycznych.
- ❑ **Formy doradztwa:** spotkanie informacyjne, porada telefoniczna, zapytanie mailowe, konsultacja, szkolenie, konferencja.

Dziękuję za uwagę.